

Szkoła Podstawowa nr 4

Mikołaja Kopernika

w Pile

Program wychowawczo- profilaktyczny

Rok szkolny 2023/2024

Szkoła to miejsce, z którym utożsamiają się młodzi ludzie. Jest ona również miejscem rozwoju nie tylko uczniów, ale i całej kadry pedagogicznej. Od początku swego istnienia szkoły służyły też interesowi indywidualnemu. Osoby uczestniczące i/ lub posyłające do niej własne dzieci oczekiwały od realizowanego w jej murach procesu edukacyjnego wsparcia – w przygotowaniu się do dorosłości, polegającym nie tylko na nabywaniu kompetencji naukowych, społecznych, obywatelskich, ale i ujawnianiu i rozwijaniu potencjału rozwojowego.

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Pile zbudowany jest tak, by odpowiadał na potrzeby wszystkich osób, które są ze szkołą powiązane. Jednocześnie jest zgodny z najnowszymi przepisami prawnymi oraz spójny z innymi dokumentami szkolnymi. Program ten jest przy tym elastyczny i może podlegać modyfikacji w zależności od aktualnych potrzeb.

Wierzimy, że dzięki realizacji zadań w nim zawartych uda nam się stworzyć Szkołę, która w pełni sprzyja rozwojowi uczniów, a absolwenci szkoły pójdą w świat pełni wiedzy i umiejętności interpersonalnych.

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 1994 nr 111 poz. 535).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r Nr 11 poz.209 z późn. zm).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie udzielania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r poz. 532).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2002 nr 51 poz. 458).
- Uchwała Nr 186/2016 Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2016 roku w sprawie działań administracji rządowej przeciwko przemocy w szkołach i placówkach oświatowych.
- Statut Szkoły Podstawowej Nr 4 w Pile.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie uczniów Szkoły Podstawowej Nr 4 w Pile w procesie rozwoju oraz zapobieganie niepożądanym zachowaniom, specyficznym dla wieku rozwojowego. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrekcja, rada rodziców, rada pedagogiczna, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),

- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

Misja szkoły:

Szkoła jest społecznością działającą na zasadach partnerstwa, przyjaźni, szacunku oraz życzliwości. Nauczyciele w swojej pracy dydaktyczno – wychowawczej kierują się przede wszystkim dobrem uczniów, troszczą o ich bezpieczeństwo i zdrowie, kształtują właściwą postawę moralną i obywatelską swoich wychowanków, dążą do pełnego rozwoju ich osobowości. Szkoła wspiera ten rozwój poprzez stworzenie bezpiecznej i twórczej atmosfery procesu nauczania, rozpoznawanie, zachęcanie, a także rozwijanie indywidualnych uzdolnień i umiejętności, rozbudzanie chęci i szacunku do nauki, pojmowanej jako proces trwający przez całe życie. Szkoła przygotowuje uczniów do przyszłego życia poprzez uczenie wzajemnej tolerancji i zrozumienia potrzeb innych ludzi, kształtowanie pozytywnego podejścia do nauki i pracy, zachęcanie do działania zespołowego, uświadamianie odpowiedzialności za rozwój środowiska przyrodniczego i społecznego. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Model absolwenta I etapu kształcenia:

W wyniku realizacji zadań wychowawczo – profilaktycznych uczeń kończący klasę IV:

- ma poczucie przynależności do klasy, jest jej częścią,
- umie pracować w grupie, zna swoje prawa i obowiązki,
- jest kreatywny i samodzielny w różnorodnych działaniach,
- posiada umiejętność systematycznej i samodzielnej pracy,
- potrafi się grzecznie zachowywać w różnych sytuacjach,
- zna symbole narodowe, regionu, wie jak się wobec nich zachować,
- dostrzega różnice wśród ludzi, potrafi okazać szacunek drugiemu człowiekowi,
- potrafi rozróżnić dobro i zło w różnych sytuacjach,
- wie do kogo może zwrócić się o pomoc.

Model absolwenta Szkoły Podstawowej nr 4

Nasz absolwent:

- Dobrze funkcjonuje w swoim otoczeniu: domu i szkole. Pogodnie i asertywnie patrzy na świat, siebie i innych.
- Jest aktywny, chętnie uprawia sport w najróżniejszych jego odmianach, chętnie podejmuje próby ekspresji artystycznej, świadomie uczestniczy w imprezach kulturalnych szkoły i miasta, ma swoje upodobania jako twórca i odbiorca sztuki.
- Jest ciekawy świata, dostrzega jego złożoność, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo skutkowe, poszerza swoją wiedzę świadomie, jest aktywny umysłowo.
- Jest krytyczny, potrafi zdobyte wiadomości selekcjonować, porządkować, i oceniać ich przydatność do określonego celu.
- Jest odpowiedzialny, potrafi przewidzieć skutki swoich działań, wykorzystuje własne doświadczenia, wie, że za swoje czyny trzeba ponieść konsekwencje. Cieszy się z sukcesów. Umie znosić porażki, potrafi trwale i konsekwentnie szukać rozwiązań dla siebie korzystnych. Wie, że w sytuacji, w której nie potrafi sobie poradzić należy zwrócić się do swojego najbliższego otoczenia.
- Jest otwarty. Chętnie i skutecznie nawiązuje kontakty z rówieśnikami, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych. Wie, że istnieją różne sposoby komunikowania i bez trudu uczy się korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Nawiązuje kontakty z ludźmi dorosłymi. W grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami.
- Jest prawy. W swoim zachowaniu wykazuje dobre intencje, potrafi rozróżnić złe i dobre uczynki.
- Jest punktualny. Ma poczucie czasu, dyscypliny. Potrafi zaplanować swoje zajęcia, szanuje swój czas i innych ludzi.
- Jest rozważny. Zna swoje zagrożenia występujące w jego środowisku, potrafi modyfikować swoje zachowania i je przewiduje. Potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym. Postępuje zgodnie z zasadami higieny.
- Jest tolerancyjny. Rozumie, że wszyscy jesteśmy różni, jest to zjawisko normalne i pożądane, dlatego stara się każdego zrozumieć i dostrzec w nim coś dobrego.
- Jest patriotą. Zna historię swojego miasta regionu i kraju. Szanuje tradycje regionalne i narodowe, ma szacunek do symboli narodowych i poczucie tożsamości narodowej.
- Dbą o środowisko i prezentuje postawy proekologiczne.

Cele szkoły:

„Wychowawca, który nie wtłacza, a wyzwala, nie ciągnie, a wznosi, nie ugniata, a kształtuje, nie dyktuje, a uczy, nie żąda, a zapytuje, przeżyje wraz z dzieckiem wiele natchnionych chwil, łzawym wzrokiem nieraz patrzeć będzie na walkę anioła z szatanem, gdzie biały anioł tryumf odnosi.”

Janusz Korczak

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Celem ogólnym w Szkole Podstawowej Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Pile jest kształcenie absolwentów, których cechuje myślenie twórcze i kreatywne. Liczymy na to, że nasi absolwenci będą potrafili poszukiwać nowych rozwiązań na kolejnych etapach kształcenia. Szkoła wspomaga środowisko rodzinne ucznia w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez co efektem ma być reedukacja poziomu stresu u uczniów naszej szkoły.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,

- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji

psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- promocja zdrowego stylu życia,
- przekazywanie uczniom wiadomości o skutkach zachowań ryzykownych i tym samym wspieranie ich w dokonywaniu słusznych decyzji,
- wspieranie rozwoju kompetencji psychologicznych takich, jak: umiejętność nazywania własnych emocji i emocji innych, umiejętność nawiązywania kontaktów rówieśniczych i z osobami dorosłymi, radzenia sobie ze doświadczanymi napięciami psychicznymi, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia,
- stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalności pozwalające na zaspokajanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań, zwiększanie aktywności oraz dążenie do sukcesu,
- programowe działanie na rzecz promocji bezpiecznych, użytecznych i akceptowanych społecznie zachowań wzmocnionych pracą nad kształtowaniem w szkole określonego systemu wartości,
- stworzenie jednolitych standardów zachowań dla wszystkich klas poprzez doprowadzenie do akceptowanych form współdziałania nauczycieli i rodziców.

Struktura oddziaływań wychowawczych:

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

-

1. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo- profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji oraz ewaluacji szkolnego programu wychowawczo –

2. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego,

- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

3. **Wychowawcy klas:**

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo – profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

4. **Zespół do spraw wychowawczych oraz wychowawcy:**

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasad usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,

- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

5. **Pedagog szkolny/psycholog:**

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów; wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły;
- udziela uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- udziela pomocy rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspiera nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;
 - udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

6. **Pedagog specjalny**

- rekomenduje dyrektorowi szkoły lub placówki do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły i placówki
- prowadzi badania i działania diagnostyczne związane z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły i placówki,
- rozwiązuje problemy dydaktyczne i wychowawcze uczniów,
- określa niezbędne do nauki warunki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo – profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo – profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z opiekunami poziomów wiekowych i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje na zasadzie wolontariatu,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

Harmonogram działań – jest tworzony w każdym roku szkolnym i może ulegać modyfikacji z uwagi na potrzeby środowiska szkolnego oraz lokalnego. Zawiera konkretne zadania, terminy wszystkich działań i przedsięwzięć. Składa się z planów wychowawczych poszczególnych klas, planu działań samorządu uczniowskiego, planów zespołów przedmiotowych i wychowawczego oraz kalendarza imprez .

Zasady ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego:

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo – profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w danym roku szkolnym określone przez MEN,
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- analizy trudności wychowawczych przeprowadzonych, problemów szkolno-środowiskowych oraz profilaktycznych przeprowadzonych przez pedagoga i psychologa na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców, rodziców oraz uczniów.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie na koniec każdego roku szkolnego i zostaną opracowane wnioski do dalszej pracy w kolejnym roku szkolnym. Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba).

Program został opracowany w oparciu o :

1. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024 określone przez MEN.
2. Ewaluację programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023
3. Ewaluację zewnętrzną w ramach projektu ogólnopolskiego dotyczącego zdrowia psychicznego, poczucia własnej wartości i sprawczości wśród młodych ludzi.
4. Ewaluację wewnętrzną dokonaną za pomocą badań przesiewowych w roku szkolnym 2022/2023 dotyczących problemów emocjonalnych, stosowania przemocy rówieśniczej oraz podatności na uzależnienia.
5. Wnioski z nadzoru pedagogicznego, zespołów samokształceniowych oraz wychowawców i nauczycieli dotyczące funkcjonowania uczniów w szkole.
6. Rozmowy z przedstawicielami Rady Rodziców.
7. Analizę trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych przeprowadzonych przez pedagoga i psychologa na podstawie informacji zebranych od nauczycieli, wychowawców, rodziców oraz uczniów.
8. Analizę zapisów w e-dziennikach.

W wyniku przeprowadzonych działań wyodrębniono następujące problemy:

1. Problemy emocjonalne: obniżony nastrój, lęki, myśli samobójcze, samookaleczenia.
2. Wyodrębniono tzw. triadę kryzysu psychicznego u młodych osób, na którą składają się: poczucie samotności, skrajnie niska samoocena i niskie poczucie sprawczości
3. Doświadczenie przemocy rówieśniczej na terenie szkoły: wyzywiska, ośmieszanie, gnębienie, naruszanie nietykalności osobistej.
4. Brak motywacji do nauki i trudności w nauce u niektórych uczniów.
5. Słabe respektowanie norm i zasad dobrego wychowania.
6. Brak kompetencji wychowawczych u niektórych rodziców, koniecznych do prawidłowego pokierowania rozwojem, zwłaszcza psychicznym i emocjonalnym dziecka.
7. Nadmierna ilość czasu, jaką uczniowie spędzają przed ekranami smartfonów, komputerów, telewizorów.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wychowanie do wartości, kształtowanie prawidłowych postaw moralnych i respektowanie norm społecznych, w tym zasad dobrego wychowania,
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u uczniów kompetencji społecznych, sprawności w czynieniu szeroko rozumianego dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci,

- zapewnienia wysokiej jakości kształcenia przy wsparciu psychologiczno - pedagogicznym wszystkich uczniów, uwzględniając zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne każdego dziecka,
- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej i społecznej,
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (papierosów, e- papierosów, alkoholu, dopalaczy i narkotyków),
- eliminowanie niebezpieczeństw związanych z nadużywaniem komputera, Internetu, a zwłaszcza telefonów komórkowych,
- kształtowanie bezpiecznego, celowego i praktycznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych, korzystania z zasobów dostępnych w sieci i krytycznej analizy dostępnych informacji,
- wzmocnianie poczucia własnej wartości, sprawczości oraz przynależności u uczniów,
- uczenie wyrażania własnych emocji oraz sposobów radzenia sobie z nimi,
- szeroko rozumiana ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Harmonogram działań wychowawczo- profilaktycznych na rok szkolny 2023/2024

Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
SFERA EMOCJONALNA			
Realizacja programu profilaktyczno- edukacyjnego w zakresie zapobiegania rozwojowi tzw. „triady kryzysu psychicznego dzieci i młodzieży”: poczucia samotności, skrajnie niskiej samooceny , niskiego poczucia sprawczości	1. Wdrażanie elementów programu profilaktycznego powstałego w ramach kampanii edukacyjnej „Młode Głowy – otwarcie o zdrowiu psychicznym”.	pedagog, psycholog	cały rok
	2. Prowadzenie zajęć wzmacniających poczucie własnej wartości i sprawczości oraz przynależności do grupy	pedagog, psycholog, wychowawcy klas	cały rok
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych emocji, wyrażania ich w sposób społecznie akceptowany i poszanowania dla emocji innych osób	1. Zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej	szkolni specjaliści, zespół wychowawczy	cały rok
	2. Kontynuacja treningów relaksacji „Zatrzymaj się”, wdrożonych w ramach innowacji pedagogicznej.	pedagog szkolny	cały rok
Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.	1. Kontynuacja szeroko pojętej psychoedukacji w ramach współpracy z zewnętrznymi instytucjami oraz poprzez organizowanie zajęć i warsztatów tematycznych.	szkolni i zewnętrzni specjaliści	cały rok
	2. Diagnoza potrzeb uczniów i modyfikowanie swoich działań w celu pełniejszej ochrony zdrowia psychicznego.	szkolni specjaliści	według potrzeb, szczególnie na początku roku szkolnego 2023/2024

	3. Prowadzenie poradnictwa, konsultacji, zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej	szkolni specjaliści	cały rok
Kształtowanie u uczniów postawy przeciwdziałania uzależnieniom	1. Wprowadzenie do treści lekcji wychowawczych tematyki profilaktyki uzależnień	wychowawcy, pedagog / psycholog	cały rok
Dalsza prewencja zachowań suicydalnych	1. Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole	kadra pedagogiczna	cały rok
	2. Wdrażanie umiejętności proszenia o pomoc	wychowawcy, psycholog, pedagodzy	cały rok
	3. Podnoszenie świadomości kadry pedagogicznej w zakresie rozpoznawania tendencji suicydalnych i zapobiegania im	szkolni i zewnętrzni specjaliści	cały rok
Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny - zgodnie z kierunkiem polityki oświatowej na rok szkolny 2023/2024	1. Ścisła współpraca z Zespołem Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych w Pile	specjaliści szkolni, wychowawcy klas	rok szkolny
	2. Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Pile oraz innymi poradniami	kadra pedagogiczna	rok szkolny

	3. Współpraca z innymi placówkami oświatowymi w celu wymiany informacji na temat przyjętych rozwiązań (szczególnie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej)	kadra pedagogiczna	rok szkolny
--	--	--------------------	-------------

SFERA MORALNA, KULTUROWA I PATRIOTYCZNA

Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy zgodnie z kierunkiem polityki oświatowej na rok szkolny 2023/2024	1. Promowanie literatury pięknej, młodzieżowej w ramach szeroko rozumianej promocji czytelnictwa (działania biblioteki szkolnej, działania Wielkiego Maratonu Czytelniczego, itp.)	nauczyciele odpowiedzialni za poszczególne akcje	cały rok
	2. Uświadamianie uczniom dorobku cywilizacyjnego Europy, zarówno artystycznego i kulturowego, jak i światopoglądowego	nauczyciele przedmiotów artystycznych, nauczyciele historii	cały rok
Zapewnienie możliwości realizacji potrzeb kulturowych młodzieży	Organizacja dnia tematycznego (zgodnego z zapotrzebowaniem społeczności uczniowskiej)	SU	według potrzeb
Działania na rzecz dbałości o kulturę języka uczniów	Zwracanie uwagi na kulturę wypowiedzi, uzupełnianie procesu nauczania w elementy wychowania językowego	wszyscy nauczyciele	cały rok

--	--	--	--

SFERA SPOLECZNA

<p>Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałej sprawności w czynieniu dobra - zgodnie z kierunkiem polityki oświatowej na rok szkolny 2023/2024</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania szkolnego wolontariatu : udział w zbiórkach żywności, pomoc dla hospicjum, zaangażowanie w akcję „paczka dla seniora”, „wyślij paczka do Afryki” 2. Udział w zbiórkach na rzecz schroniska dla zwierząt 3. Udział w akcji „Góra grosza” - kontynuacja 4. Powtórna organizacja wystawy „Ukryte piękno” 5. Wdrożenie akcji „Stop przemocy” służącej zapobieganiu przemocy rówieśniczej. 	<p>opiekunowie wolontariatu</p> <p>opiekunowie wolontariatu</p> <p>koordynatorzy</p> <p>zespół wychowawczy</p> <p>zespół wychowawczy, wychowawcy klas</p>	<p>zgodnie z harmonogramem</p> <p>zgodnie z harmonogramem</p> <p>zgodnie z harmonogramem</p> <p>czerwiec 2024</p> <p>cały rok</p>
<p>Wzmacnianie społecznego aspektu bycia uczniem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie zasad oceniania, zgodnego ze statutem szkoły oraz praw i obowiązków ucznia, regulaminów szkolnych, na lekcjach wychowawczych (wniosek rodziców: z uwzględnieniem braku odpowiedzialności zbiorowej, szczególnie karnych kartkówek.) 	<p>wychowawcy, nauczyciele przedmiotów</p>	<p>wrzesień 2023</p>

<p>Wdrażanie do działań zespołowych, uwzględniających nastawienie na dialog, współpracę i tolerancję</p>	<p>1. Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne</p> <p>2. Warsztaty prowadzone przez pedagoga/psychologa dotyczące zachowań asertywnych. Realizacja elementów programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”.</p> <p>3. Wybory do samorządu uczniowskiego, samorządów klasowych, bieżąca praca w samorządzie uczniowskim</p>	<p>psycholog, pedagog</p> <p>psycholog, pedagog</p> <p>opiekun SU</p>	<p>cały rok</p> <p>według potrzeb</p> <p>wrzesień 2023</p>
<p>Kształtowanie postawy odpowiedzialności wobec środowiska naturalnego</p>	<p>1. Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt</p> <p>2. Zbiórka makulatury, nakrętek</p> <p>3. Segregacja odpadów</p>	<p>SU, biblioteka szkolna</p> <p>SU, wychowawcy</p>	<p>cały rok</p>
<p>Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej, współpraca z instytucjami w celu uzyskiwania informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy</p>	<p>1. Zajęcia prowadzone przez doradcę zawodowego, nauka wypełniania dokumentów, analiza ofert poszczególnych szkół, spotkania z przedstawicielami poszczególnych zawodów, udział w pilskiej giełdzie szkół ponadpodstawowych</p>	<p>doradca zawodowy</p>	<p>zgodnie z harmonogramem pracy</p>
<p>Przeciwdziałanie prześladowaniom wśród uczniów, w tym dyskryminacji dzieci z doświadczeniem migracyjnym</p>	<p>1. Akcje uświadamiające (m.in. „Stop przemocy”), lekcje wychowawcze, zajęcia tematyczne, pogadanki (wniosek rodziców: szczególnie uwzględnić neuroróżnorodność oraz</p>	<p>wychowawcy, pedagodzy, psycholog</p>	<p>cały rok</p> <p>niezwłocznie po wykryciu/ zgłoszeniu</p>

	<p>choroby i zaburzenia)</p> <p>2. Interwencje w sytuacjach wykrycia lub zgłoszenia dyskryminacji/nękania</p> <p>3. Kształtowanie przyjaznej i tolerancyjnej postawy wobec uczniów z Ukrainy, wspieranie procesu adaptacyjnego.</p>	<p>kadra pedagogiczna</p> <p>kadra pedagogiczna</p>	<p>cały rok</p>
SFERA FIZYCZNA			
<p>Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej - zgodnie z kierunkiem polityki oświatowej na rok szkolny 2023/2024</p>	<p>1. Organizacja Światowego Dnia Sportu</p> <p>2. Kontynuacja „Tanecznej przerwy”</p> <p>3. Zabawy ruchowe w ramach zajęć świetlicowych i przerw</p>	<p>nauczyciele wychowywania fizycznego</p> <p>koordynator programu</p> <p>wychowawcy świetlicy, nauczyciele pełniący dyżur</p>	<p>zgodnie z harmonogramem imprez szkolnych</p>
<p>Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu, promowanie zdrowego stylu życia</p>	<p>1. Prowadzenie sportowych zajęć pozalekcyjnych i zachęcanie do udziału w nich (wniosek rodziców: szczególnie w zakresie gier zespołowych: siatkówka, koszykówka).</p> <p>2. Promowanie zdrowego odżywiania się</p>	<p>Nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>zespół ds. promocji zdrowia</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p>
<p>Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, zwracanie uwagi na utrzymanie higieny osobistej i schludny wygląd</p>	<p>1. Lekcje przedmiotowe realizujące założenia edukacji zdrowotnej</p> <p>2. Akcje promujące, pogadanki, rozmowy</p> <p>3. Wniosek rodziców: Akcje nagradzające schludny wygląd u</p>	<p>nauczyciele, wychowawcy klas</p> <p>pielęgniarka, nauczyciele</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p>

	uczniów (np. dniem bez pytania, możliwością zgłoszenia dodatkowego nieprzygotownia)		
--	---	--	--

Piła; 12.09.2023 r.

Program jest modyfikacją programu napisanego przez panią Barbarę Szczecinę, modyfikacji dokonali Beata Maciejewska oraz Michał Oryszak przy współpracy rodziców :p.Anny Skierawskiej, p. Joanny Przybył, p. Lucyny Gofron, p. Anny Bartosz, p. Anny Puchała. Podczas spotkania z rodzicami obecni byli również przedstawiciele Szkoły: p. Urszula Kaczowska-Wojnarowicz, p. Katarzyna Danilewicz, p. Michał Oryszak.

Program wychowawczo – profilaktyczny został zaopiniowany pozytywnie Uchwałą Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 4 w Pile z dnia 12.09.2023 roku.

Program zatwierdziła Rada Rodziców dnia 26.09.2023.